

PREDLOG

Na osnovu člana 171 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe ("Službeni list CG", br. 62/13, 47/15, 71/17 i 77/20), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2023. godine, donijela je

NACIONALNI PLAN TRAGANJA I SPAŠAVANJA NA MORU

1 OPŠTE ODREDBE

- 1.1 Ovim planom utvrđuju se načela rada i djelovanja, zadaci i dužnosti, mjere i postupci službenih lica i način korišćenja sredstava tokom pripravnosti odnosno tokom akcija traganja i spašavanja na moru.
- 1.2 Ovim planom ispunjava se obaveza utvrđena Zakonom o ratifikaciji Međunarodne konvencije o traganju i spašavanju na moru (SAR), 1979, dopunjene rezolucijama Komiteta za pomorsku bezbjednost (Maritime Safety Committee - MSC) 70(69) ("Službeni list SCG-Međunarodni ugovori", broj 23/04).
- 1.3 Ovim planom ispunjavaju se i obaveze utvrđene Aneksom 12 Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (Čikaška konvencija), u dijelu koji se odnosi na vazduhoplove u opasnosti na moru.
- 1.4 Izrazi upotrijebljeni u ovom planu imaju sljedeća značenja:
 - *Područje traganja i spašavanja Crne Gore (Search and Rescue Region - SRR)* je morsko područje (Prilog 1) u okviru kojeg se pružaju usluge traganja i spašavanja i koje obuhvata unutrašnje morske vode, teritorijalno more, te prostor otvorenog mora između spoljašnje granice teritorijalnog mora i crte utvrđene međudržavnim sporazumom između Crne Gore i susjednih država, te kao takvo dostavljeno Međunarodnoj pomorskoj organizaciji (International Maritime Organisation - IMO);
 - *Koordinacioni centar traganja i spašavanja na moru (Maritime Rescue Coordination Centre - MRCC)* je operativno tijelo Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama (UPSUL) odgovorno za sprovođenje i organizaciju akcija traganja i spašavanja na području zone odgovornosti traganja i spašavanja Crne Gore;
 - *Pomorsko spasilački pod-centri (Maritime Rescue Sub-Centre - MRSC)* jesu operativna tijela UPSUL-a koja na zahtjev Koordinacionog centra traganja i spašavanja na moru pružaju podršku u dijelu svoje nadležnosti;

- *Pomorski operativni centar (POC)* je centar Uprave u kojem se obavljaju poslovi koji se odnose na: nadzor i kontrolu pomorskog saobraćaja putem VTMISS sistema i komunikacija preko GMDSS uređaja i radio službe "Barradio" (VTMIS, MRCC, ORS) koji se odnose na sigurnost plovidbe, zaštitu ljudskih života i zaštite mora od zagađenja sa plovnih objekata; prikupljanje hidrografskih, okeanografskih i meteoroloških podataka i njihovo emitovanje radio vezom; poslove radio službe na pomorskim plovnim putevima za potrebe pomorskog saobraćaja i emitovanje oglasa za pomorce o stanju na plovnim putevima;
- *Mornaričko operativni centar (MOC)* je organ Mornarice Vojske Crne Gore koji obavlja poslove koji se odnose na nadzor mora sa aspekta bezbjednosti i odbrane države, koordinaciju i razmjenu podataka na nacionalnom i internacionalnom nivou, kao i uspostavu i održavanje veze komandovanja. U slučaju kriznih situacija namjena mu je kao nacionalni centar za reagovanje;
- *Sektor granične policije* je dio Uprave Policije odnosno Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore čije ljudstvo i sredstva, posebno brodovi i čamci, mogu učestvovati u akcijama traganja i spašavanja u području nadležnosti;
- *Operativno komunikacioni centar 112 za prijem hitnih poziva (OKC112)* je jedinstveni operativno-komunikacioni centar za sve pozive u hitnim situacijama, koji je organizovan i djeluju u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zaštite i spašavanja;
- *Koordinacioni centar Sektora granične policije* je centar ovlašten uspostaviti potrebnu koordinaciju i razmjenu podataka na nacionalnom i međunarodnom nivou korišćenjem mreže NCC i PCC centara u zemljama EU i trećim zemljama, angažovati sopstvenu bespilotnu letjelicu ili zatražiti angažovanje FRONTEX-ove osmatračke letjelice ili plovila;
- *Jedinica za traganje i spašavanje (Search & Rescue Unit - SRU)* je pomorska, vazduhoplovna ili kopnena jedinica sa osposobljenom posadom i opremljena opremom pogodnom za efikasno sprovođenje traganja i spašavanja.;
- *Područje traganja* je područje u kojem se obavljaju akcije traganja i spašavanja, i uključuje područje Skadarskog jezera u nadležnosti Crne Gore;
- *Koordinator akcije traganja i spašavanja (Search and Rescue Mission Coordinator - SMC)* je MRCC operater u Koordinacionom centru traganja i spašavanja koji je odgovoran za pojedinu akciju traganja i spašavanja na moru za vrijeme do njenog završetka;
- *Koordinator na mjestu događaja (On-scene Coordinator - OSC)* je zapovjednik broda koji učestvuje u akcijama traganja i spašavanja unutar utvrđenog područja traganja, po nalogu i instrukcijama Koordinacionog centra traganja i spašavanja na moru;

- *Koordinator vazduhoplova (Aircraft Coordinator - ACO)* je lice ili tim koji koordinira uključivanje više vazduhoplova u SAR operacije kao podrška koordinatoru akcije traganja i spašavanja i koordinatoru na mjestu događaja;
 - *Standardna operativna procedura (SOP)* je dogovorena i odobrena procedura koja se primjenjuje u pojedinim situacijama, osim ako bi time došlo do povećanja opasnosti po ljudstvo ili imovinu, ili povećana opasnost od zagađenja;
 - *Opasnost od katastrofalnih posljedica* je svaki događaj u kojem postoji opasnost za veći broj osoba (više od 50 osoba), postoji opasnost od zagađenja katastrofalnih razmjera (više od 700 tona nafte ili derivata ili veće količine otrovnih materija za životnu sredinu) ili postoji potreba za značajnom medicinskom pomoći;
 - *IAMSAR Priručnik* je važeće izdanje International Aeronautical and Maritime Search and Rescue Manual;
 - *Komisija za istraživanje* je komisija koja vrši istragu pomorskih nesreća, radi utvrđivanja uzroka pomorske nesreće i predlaganja mjera za izbjegavanje pomorskih nesreća i unapređivanja sigurnosti plovidbe, shodno odredbama zakona o sigurnosti pomorske plovidbe;
 - *ISPS Pravilnik (International Ship and Port Facility Security (ISPS) Code)* je pravilnik pridružen Poglavlju 11-2 Međunarodne konvencije o sigurnosti ljudskih života na moru (SOLAS), 1974/1988.
- 1.5 Ovaj plan primjenjuje se u svim akcijama traganja i spašavanja koje se sprovode u području traganja i spašavanja Crne Gore datim u Prilogu 1.

2 ORGANIZACIJA TRAGANJA I SPAŠAVANJA NA MORU

- 2.1 Organizaciju traganja i spašavanja na moru sprovode sledeći subjekti (Prilog 2):
- Nacionalni odbor traganja i spašavanja na moru (NOTS);
 - Zajednički operativni tim (ZOT);
 - Koordinacioni centar traganja i spašavanja na moru (MRCC);
 - Pomorsko spasilački pod-centri (MRSC);
 - Jedinice traganja i spašavanja (pomorske, vazduhoplovne i kopnene);
 - drugi učesnici.
- 2.2 Organizacija traganja i spašavanja naznačena je u Prilogu 2.
- 2.3 Svi subjekti i pojedinci koji učestvuju u traganju i spašavanju na moru, bez obzira na pravni osnov angažovanja, dužni su poštovati odredbe ovog Plana i drugih dokumenata koje je usvojio Nacionalni odbor traganja i spašavanja na moru, osim kada bi takvim postupanjem doveli u opasnost ljudske živote na moru.

3 NACIONALNI ODBOR TRAGANJA I SPAŠAVANJA NA MORU

- 3.1 Nacionalni odbor traganja i spašavanja na moru (u daljem tekstu NOTS) je tijelo koje imenuje Vlada Crne Gore odgovorno za organizaciju, planiranje i koordinirano djelovanje svih subjekata i pojedinaca uključenih u akcijama traganja i spašavanja na moru.
- 3.2 Zadaci NOTS-a su:
- praćenje primjene, unaprjeđivanje i predlaganje izmjena i dopuna Nacionalnog plana traganja i spašavanja na moru;
 - predlaganje finansijskog okvira za redovan rad organizacije traganja i spašavanja;
 - odobravanje Izvještaja o izvršenoj akciji traganja i spašavanja na moru kojeg priprema UPSUL, a za kojim postoji obaveza dostavljanja;
 - predlaganje sklapanja i praćenje primjene međunarodnih sporazuma o saradnji u području traganja i spašavanja na moru;
 - predlaganje zaključivanja ugovora o saradnji sa vlasnicima sredstava koja redovno ili povremeno učestvuju u akcijama traganja i spašavanja na moru, ako ih ima;
 - odobravanje standardnih operativnih procedura kojima se koordinira rad subjekata i pojedinaca koji učestvuju u akcijama traganja i spašavanja na moru;
 - praćenje i unaprjeđivanje rada zaposlenih u Odsjeku traganja i spašavanja UPSUL-a;
 - predlaganje mjera unaprjeđenja sistema traganja i spašavanja;
 - predlaganje programa obuke (osnovne i dopunske) za osobe uključene u koordinaciju i sprovođenje traganja i spašavanja;
 - prihvaćanje plana vježbi te analiza sprovedenih vježbi.
- 3.3 NOTS treba da organizuje zajedničko djelovanje i saradnju pri traganju i spašavanju u cilju racionalnog korišćenja zaposlenih i opreme kojima raspolažu pojedina ministarstva, državni organi i drugi učesnici.
- 3.4 Članovi Nacionalnog odbora traganja i spašavanja su:
- predstavnik Generalni direktor za poslove pomorskog saobraćaja i sigurnosti pomorske plovidbe;
 - direktor Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama;
 - predstavnik Ministarstva obrane - komandant Mornarice Vojske Crne Gore;
 - predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprava policije - rukovodilac Sektora granične policije;

- predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorata za zaštitu i spašavanje;
 - predstavnik Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
 - predstavnik Ministarstva zdravlja;
 - predstavnik Agencije za civilno vazduhoplovstvo,
 - lučki kapetan lučke kapetanije Bar,
 - lučki kapetan lučke kapetanije Kotor.
- 3.5 U radu Nacionalnog odbora traganja i spašavanja učestvuju i imenovani zamjenici direktora Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama, komandanta Mornarice Vojske Crne Gore i rukovodioca Sektora granične policije.
- 3.6 Nacionalnim odborom traganja i spašavanja predsjedava Generalni direktor za poslove pomorskog saobraćaja i sigurnosti pomorske plovidbe.
- 3.7 Po pozivu predsjedavajućeg, u radu Nacionalnog odbora traganja i spašavanja mogu učestvovati i predstavnici drugih organa državne uprave.
- 3.8 Nacionalni odbor traganja i spašavanja sastaje se najmanje dva puta godišnje, i to jednom u prvom kvartalu godine a drugi put u četvrtom kvartalu godine.
- 3.9 Nacionalni odbor treba da dostavi Vladi Crne Gore izvještaj o radu organizacije traganja i spašavanja najkasnije do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

4 ZAJEDNIČKI OPERATIVNI TIM

- 4.1 Zajednički operativni tim (u nastavku: ZOT) je tijelo odgovorno za koordinirano djelovanje jedinica i posada u nadležnosti Ministarstva kapitalnih investicija, Ministarstva odbrane i Ministarstva unutrašnjih poslova.
- 4.2 Zadaci ZOT-a utvrđeni su Sporazumom o međusobnoj saradnji u oblastima sigurnosti i bezbjednosti pomorske plovidbe, integrisanog sistema kontrole, nadzora i zaštite mora i granične kontrole.
- 4.3 Zajednički operativni tim za unapređenje saradnje u oblasti sigurnosti i bezbjednosti pomorske plovidbe, integrisanog sistema kontrole, nadzora i zaštite mora i granične kontrole, čine dva predstavnika (član i zamjenik člana):
- Ministarstva kapitalnih investicija – Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama;
 - Ministarstva unutrašnjih poslova - Uprava policije - Sektor granične policije;
 - Ministarstva odbrane – Mornarica Vojske Crne Gore.
- 4.4 U radu ZOT-a mogu učestvovati i privremeni članovi, po pravilu su predstavnici drugih organa koji imaju nadležnost na moru.

- 4.5 ZOT obavještava javnost u slučaju opasnosti sa katastrofalnim posljedicama.
- 4.6 Pored zadataka utvrđenih Sporazumom o međusobnoj saradnji, ZOT se sastaje svaki put kada:
- kada postoji potreba pozivanja u pomoć jedinica traganja i spašavanja drugih država ili međunarodnih organizacija;
 - postoji opasnost s katastrofalnim posljedicama;
 - kada to zahtijeva direktor UPSUL ili koordinator akcije traganja i spašavanja (SMC) iz MRCC-a ili neki od članova ZOT-a.
- 4.7 Pri primjeni zajedničkih odluka članovi ZOT-a dužni su koristiti komunikacione kanale i sredstva kojima se osigurava najveća efikasnost u spašavanju ljudskih života.

5 KOORDINACIONI CENTAR TRAGANJA I SPAŠAVANJA

- 5.1 Koordinacioni centar traganja i spašavanja na moru (u daljem tekstu: MRCC) uspostavljen je pri UPSUL.
- 5.2 Za rad Koordinacionog centra traganja i spašavanja odgovoran je direktor UPSUL. Za organizaciono-operativne poslove odgovoran je pomoćnik direktora sektora sigurnosti plovidbe i rukovodilac akcija traganja i spašavanja na moru, u rangu šefa pomorskog operativnog centra (POC) (u daljem tekstu: Rukovodilac), a operativno organizovanje obavljaju MRCC operateri prve klase (u daljem tekst: Operater).
- 5.3 Rukovodilac treba da organizuje dežurstvo 24 sata.
- 5.4 Rukovodilac treba da obezbijedi da:
- operateri u MRCC-u budu osposobljeni za rad na MRCC-u,
 - operateri poznaju odredbe IAMSAR Priručnika kojima se regulišu zadaci koordinatora akcije traganja i spašavanja (SMC),
 - operateri poznaju komunikacijske procedure te odobrene SOP-ove te imaju radno poznavanje engleskog jezika.
- 5.5 Rukovodilac mora imenovati zamjenika.
- 5.6 Rukovodilac mora osigurati dostupnost najnovije verzije IAMSAR Priručnika u MRCC-u i MRSC-u te distribuciju standardnih operativnih procedura svim uključenima u akcije traganja i spašavanja.
- 5.7 Rukovodilac obavještava javnost o aktivnostima i rezultatima traganja i spašavanja, osim ako tu dužnost nije preuzeo ZOT.
- 5.8 Rukovodilac ili njegov zamjenik, vrše nadzor organizovanja akcija traganja i spašavanja u slučaju:

- postojanja opasnosti sa katastrofalnim posljedicama;
- koje se odvijaju na području traganja i spašavanja Crne Gore i u kojima učestvuju jedinice za traganje i spašavanje drugih država;
- koje se odvijaju izvan područja traganja i spašavanja Crne Gore i u kojima učestvuju vlastite jedinice.

5.9 Zadaci MRCC-a su da:

- organizuje akcije traganja i spašavanja u području zone traganja i spašavanja Crne Gore u skladu s odobrenim SOP-ovima (Prilog 3);
- informiše OKC112;
- uporedo organizuje akcije traganja i spašavanja sa MRCC-ima drugih država;
- pozove u pomoć jedinice za traganje i spašavanje drugih država, nakon odobrenja takvog postupka od ZOT-a;
- dozvoli ulazak jedinica za traganje i spašavanje drugih država u teritorijalno more za potrebe spašavanja, nakon odobrenja takvog postupka od ZOT-a;
- dozvoli (na osnovu zahtjeva MRCC-a druge države i odobrenja takvog postupka od ZOT-a) odlazak jedinica za traganje i spašavanje Crne Gore u pomoć jedinicama za traganje i spašavanje drugih država;
- izvještava ZOT o razvoju traganja i spašavanja i zatraži pomoć jedinica za traganje i spašavanje i drugih službi u nadležnosti MVCG ili Sektora granične policije Crne Gore;
- uključi jedinice u privatnom vlasništvu u akcije traganja i spašavanja na osnovu ugovora o saradnji sklopljenih sa vlasnicima tih jedinica ili po drugom pravnom osnovu;
- direktno koordinira vazduhoplovnim jedinicama koje učestvuju u traganju i spašavanju;
- priprema i izvodi vježbe traganja i spašavanja, samostalno, na osnovu odobrenja ZOT-a, u saradnji sa podcentrima i u saradnji sa MRCC-ima drugih država;
- vrši službu obavještavanja sa brodovima (*Ship Reporting System*);
- šalje izvještaje i upozorenja brodovima u plovidbi prema međunarodno prihvaćenim načelima i pravilima, putem pomorskih telekomunikacionih sistema;
- predlaže direktoru ili rukovodiocu sazivanje ZOT-a u slučaju akcija traganja i spašavanja u kojima postoji potreba pozivanja u pomoć jedinica traganja i spašavanja drugih država ili postoji opasnost od katastrofalnih posljedica;

- pruži stručnu pomoć drugim organima i subjektima čiji rad direktno utiče na stepen sigurnosti plovidbe, tako da to ni na koji način ne ometa ostale zadatke Koordinacionog centra traganja i spašavanja;
 - izvještava o svim bitnim promjenama za vrijeme traganja i spašavanja;
 - održava baze podataka o svim jedinicama, servisima i pravnim i fizičkim osobama koje mogu učestvovati u akcijama traganja i spašavanje ili mogu pružiti važne informacije;
 - predlaže izradu ili izmjene ili dopune SOP-ova, odnosno planova postupanja.
- 5.10 Operater MRCC-a mora lično sprovoditi sve zadatke u svojstvu koordinatora akcije traganja i spašavanja (SMC), osim ako je koordinaciju akcije traganja i spašavanja preuzeo rukovodilac MRCC-a.
- 5.11 Operater MRCC-a, u situaciji kada mu je potrebno stručno znanje u vezi sa sigurnosti brodova treba da se konsultuje sa:
- rukovodiocem MRCC-a;
 - lučkim kapetanom nadležne lučke kapetanije,
 - PSC inspektorima (*Port State Control Officers - PSCO*);
 - predstavnicima ovlašćene organizacije (*Recognised organisation – RO*).

6 POMORSKO SPASILAČKI POD-CENTAR

- 6.1 Pomorsko spasilački pod-centri (MRSC) su:
- Lučka kapetanija Bar i
 - Lučka kapetanija Kotor.
- 6.2 Pomorsko spasilački pod-centri moraju da:
- izvršavaju zadatke koje u okviru aktivnosti traganja i spašavanja utvrđuje MRCC;
 - organizuju akcije traganja i spašavanja na svom području nadležnosti prema uputstvima dobijenim od MRCC-a;
 - obavještavaju MRCC o preduzetim radnjama;
 - obavještavaju druge državne organe i traži pomoć jedinica za traganje i spašavanje i drugih službi u nadležnosti tih državnih organa ako su te radnje prenesene na njih od strane MRCC-a;
 - pozivaju u pomoć jedinice u privatnom vlasništvu smještene u njihovom području nadležnosti sa čijim vlasnicima su zaključeni odgovarajući ugovori;

- saraduju i pomažu vazduhoplovnoj jedinici u slučaju organizovanog akcija traganja i spašavanja kao i drugim državnim organima kada oni to zatraže;
 - učestvuju u vježbama traganja i spašavanja u saradnji sa MRCC-om;
 - pružaju stručnu pomoć drugim organima čiji rad direktno utiče na stepen sigurnosti plovidbe, ako to ni na koji način ne ometa ostale zadatke MRCC-a ili drugih jedinica;
 - obavještavaju MRCC o stanju, mogućnostima i ograničenjima odnosno pripravnosti svih jedinica traganja i spašavanja, čija je aktivnost na području njegove nadležnosti.
- 6.3 Rukovodilac MRSC-a je lučki kapetan nadležne lučke kapetanije.
- 6.4 Lučki kapetan lično rukovodi akcijama traganja i spašavanja u njegovom području nadležnosti.
- 6.5 Lučki kapetan može iz redova zaposlenih ili PSC inspektora trajno ili privremeno da imenuje zamjenika odnosno drugu stručnu osobu da obavlja poslove rukovodioca MRSC-a.
- 6.6 Lučki kapetan MRSC-a treba da:
- sprovodi odredbe ovog Plana i pridruženih SOP-ova;
 - ažurira SOP-ove, kada su oni ažurirani, te uništi nevažeće kopije;
 - predlaže ažuriranje SOP-ova, kako je to primjereno;
 - pozove PSC inspektore da mu pruže stručnu i drugu pomoć.

7 JEDINICE ZA TRAGANJE I SPAŠAVANJE

- 7.1 Jedinice traganja i spašavanja mogu biti pomorske, vazduhoplovne i kopnene.
- 7.2 Pomorske jedinice su jedinice koje imaju:
- osposobljenu posadu na čelu sa zapovjednikom;
 - odgovarajuću stalnu ili pokretnu komunikacionu vezu sa MRCC-om ili nadležnim MRSC-om;
 - spasilačke čamce;
 - drugu potrebnu opremu za traganje i spašavanje.
- 7.3 Pomorskim jedinicama smatraju se i plovne jedinice koje ispunjavaju uslove iz prethodnog stava, i to:
- jedinice UPSUL i MVCG i MUP-UP, drugih državnih organa ako se stave na raspolaganje MRCC-u ili MRSC-u;

- jedinice u vlasništvu udruženja građana ili privatnih vlasnika ako postoji ugovor o načinu pozivanja i korišćenja takvih plovila između UPSUL i vlasnika plovnog objekta i ako se shodno tim uslovima, stave na raspolaganje MRCC-u ili MRSC-u.
- 7.4 Za rad i sigurnost broda ili čamca, članova posade i drugih osoba na pomorskoj jedinici traganja i spašavanja odgovoran je zapovjednik pomorske jedinice.
- 7.5 Zapovjednik pomorske jedinice treba da:
- lično koordinira pomorskom jedinicom traganja i spašavanja;
 - obavlja traganje i spašavanje prema odredbama IAMSAR Priručnika i SOP-ova;
 - obavlja zadatke Koordinatora na mjestu nesreće (OSC) (prema odredbama IAMSAR Priručnika), ako je određen od MRCC-a ili MRSC-a;
 - postupa na način kojim neće ugroziti sigurnost broda ili čamca, članova posade, spašenih lica ili drugih lica, te neće izazvati opasnost od zagađenja mora i okoline;
 - obavještava o stanju i toku traganja i/ili spašavanja u kojem učestvuje;
 - brine i održava ispravnost i pripravnost pomorske jedinice;
 - obavještava MRCC i MRSC o stanju pomorske jedinice, njenim mogućnostima i ograničenjima i pripravnosti.
- 7.6 Vazduhoplovne jedinice čine vazduhoplovi (izviđački avioni, i helikopteri) državnih organa, međunarodnih partnera (NATO, FRONTEX i dr.) ili privatnih vlasnika ako posjeduju osposobljenu posadu i stalnu ili pokretnu komunikacionu vezu s MRCC-om ili MRSC-om i ako svoje djelovanje obavljaju u saradnji i pod rukovodstvom MRCC-a ili MRSC-a.
- 7.7 Za rad i sigurnost vazduhoplovne jedinice tokom traganja i spašavanja odgovoran je pilot vazduhoplova koji učestvuje u traganju i spašavanju.
- 7.8 Pilot vazduhoplova treba da:
- na osnovu dobijenih podataka od MRCC-a i odnosnih SOP-ova preduzima radnje za što uspješnije traganje i spašavanje;
 - obavlja traganje i spašavanje prema odredbama IAMSAR priručnika i odredbama SOP-ova;
 - postupa na način kojim neće ugroziti sigurnost vazduhoplova ili drugih lica;
 - obavještava odgovorno lice MRCC-a ili MRSC-a o stanju vazduhoplova, mogućnostima, ograničenjima i drugim podacima bitnim za dalje akcije.
- 7.9 Ako vazduhoplovna jedinica nema, kao člana posade, lice uvježbano za obavljanje poslova pomorskog traganja i spašavanja, MRCC ili MRSC treba da osigura, koliko to

prilike i hitnost pojedinog slučaja nalažu, da barem jedan od članova posade vazduhoplova bude osposobljen za traganje i spašavanje.

- 7.10 Kopnena jedinica jeste svako drumsko ili namjensko vozilo sa odgovarajućom komunikacionom vezom sa MRCC-om ili MRSC-om koji svoje djelovanje obavlja pod rukovodstvom i u koordinaciji sa MRCC-om ili MRSC-om.
- 7.11 Kopnenom jedinicom smatra se i grupa lica koji obavljaju traganje i spašavanje, ako su predvođeni ili djeluju prema određenom SOP-u, ako raspolažu odgovarajućom komunikacionom vezom i ako djeluju u saradnji i pod vođenjem MRCC-a ili MRSC-a.
- 7.12 Dužnost odgovornog lica kopnene jedinice je da:
 - rukovodi pomorskim spašavanjem koje se obavlja sa kopna na način kojim se ne ugrožava sigurnost kopnene jedinice, spašenih i drugih lica;
 - obavještava MRCC ili MRSC;
 - vodi brigu o spašenim licima do njihovog konačnog zbrinjavanja.
- 7.13 U traganju i spašavanju mogu, kao samostalne jedinice za traganje i spašavanje, učestvovati i pripadnici dobrovoljačkih društava ili pojedinci.
- 7.14 MRCC odnosno MRSC treba da vodi popis učesnika u pojedinoj akciji traganja i spašavanja koji mora sadržati najmanje: ime i prezime osobe, broj mobilnog telefona, područje angažmana, ime i prezime odgovornog lica i način njihovog uključivanja u traganje i spašavanje, vrstu sredstva koja će koristiti (plovilo, vozilo, dron, bespilotna letilica, službeni pas i dr.).

8 DRUGI UČESNICI

- 8.1 Drugim učesnicima smatraju se svi ostali učesnici koje mogu učestvovati u akcijama traganja i spašavanja, posebno:
 - Zavod za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore,
 - Crveni krst Crne Gore,
 - jedinice vatrogasaca-spasioca,
 - Gorska služba spašavanja Crne Gore,
 - Regionalni ronilački centar za podvodna deminiranja i obuku ronilaca, Bijela,
 - Centar za ekotoksikološka ispitivanja, Podgorica
 - Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Podgorica
 - jedinice civilne zaštite Crne Gore ili drugih država u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu,

- jedinice dobrovoljaca i sve druge organizovane jedinice (grupe pojedinaca) koje se po bilo kojoj osnovi uključuju u akcije traganja i spašavanja,
- pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi – ANSP,
- aerodromske službe (operator aerodroma).

8.2 Drugi učesnici mogu:

- učestvovati u traganju i spašavanju samostalno ili kao posada pojedinih jedinica za traganje i spašavanje;
- pružati pomoć unesrećenima, dostavljati informacije ili na drugi način pomagati pri traganju i spašavanju.

8.3 Drugi učesnici u akcijama traganja i spašavanja na moru u pravilu moraju koordinatoru akcije dostaviti:

- broj lica koji čine jedinicu i vrstu mobilne jedinice na kojoj se nalaze,
- imena lica koje čine jedinicu,
- ime zapovjednika jedinice ili odgovornog lica,
- način komunikacione veze između zapovjednika jedinice ili odgovornog lica i MRCC-a, i
- vrstu sredstva koja će koristiti (plovilo, vozilo, dron, bespilotna letilica, službeni pas i dr.).

8.4 Drugi učesnici u traganju i spašavanju pod nadzorom i vođenjem MRCC-a ili MRSC-a, ako su adekvatno opremljene i uvježbane, ili poznaju tehnike traganja i spašavanja kao dio svojih osnovnih poslova.

8.5 MRCC ili MRSC moraju voditi evidenciju o svim učesnicima u pojedinoj akciji traganja i spašavanja.

9 POSTUPCI U SLUČAJU TRAGANJA I SPAŠAVANJA

9.1 MRCC i MRSC dužni su započeti akciju traganja i spašavanja bez odlaganja:

- neposredno nakon primanja poziva ili obavještenja na osnovu kojeg postoji vjerovatnoća da su lica u moru u opasnosti,
- ako je primljena informacija o padu ili mogućem padu vazduhoplova u more;
- odmah nakon primljenog obavještenja o stanju i poziciji lica u opasnosti.

- 9.2 MRCC će svakoj akciji traganja i spašavanja, nakon njenog početka, dodijeliti jedinstveni broj i oznaku godine u kojoj akcija započeta¹.
- 9.3 Koordinator akcije traganja i spašavanja (SMC) mora dobro poznavati sve SAR procese i biti sposoban izraditi efikasne SAR planove.
- 9.4 Koordinator akcije traganja i spašavanja (SMC) treba da prikuplja informacije o situaciji na mjestu događaja, izraditi plan traganja i spašavanja i koordinirati resurse.
- 9.5 Dužnosti koordinatora akcije traganja i spašavanja (SMC) uključuju:
- pribaviti i procijeniti podatke o događaju;
 - utvrditi raspoloživu opremu za hitne slučajeve na objektu u opasnosti;
 - imati podatke o preovlađujućim uslovima na mjestu događaja;
 - utvrditi kretanje i lokaciju plovila i obavijestiti brodove u neposrednoj blizini radi osmatranja i spašavanja ili komunikacije sa SAR objektima;
 - planirati (odrediti) područje koje treba pretražiti i odlučiti se za metode i sredstva koji će se koristiti;
 - izraditi plan traganja i spašavanja, uključujući dodjelu područja pretrage, određivanje OSC-a, upućivanje jedinica traganja i spašavanja i određivanje frekvencija komunikacije na mjestu događaja;
 - obavijestiti rukovodioca MRCC-a o planu pretrage;
 - koordinirati operaciju sa susjednim MRCC-ovima kada je to primjereno;
 - organizovati upoznavanje i ispitivanje SAR osoblja;
 - procijeniti izvještaje iz svih izvora i po potrebi promijeniti plan traganja i spašavanja;
 - organizovati dopremu goriva za vazduhoplove i, ako je potrebno, spasilačke brodove i, u slučaju produženog traganja, organizovati smještaj SAR osoblja;
 - organizovati isporuku namirnica preživelim;
 - održavati dnevnik traganja i spašavanja sa podacima o trenutku i mjestu svih događaja i postupaka;
 - izdavati izvještaje o toku događaja;
 - preporučiti rukovodiocu MRCC-a obustavljanje traganja i spašavanja;
 - osloboditi jedinice traganja i spašavanja kada pomoć više nije potrebna;

¹ Na primjer, 14/2023 je oznaka za četrnaestu akciju u 2023. godini.

- obavijestiti organe odgovorne za istragu nesreće;
 - obavijesti druge nadležne jedinice, kada je to relevantno i neophodno; i
 - izraditi konačni izveštaj o rezultatima akcije traganja i spašavanja.
- 9.6 Zavisno o okolnostima SMC je treba da obavijesti i:
- Državni registar vazduhoplova,
 - Nacionalnu komisiju za istraživanje nesreća
 - u slučaju stranog broda, obavijestiti konzularno ili diplomatsko predstavništvo države zastave.
- 9.7 Pokretanjem akcije traganja i spašavanja koordinator akcije traganja i spašavanja mora u što kraće vrijeme imenovati koordinatora na mjestu događaja.
- 9.8 Koordinator na mjestu događaja je po pravilu jedan od zapovjednika raspoloživih pomorskih jedinica. Izuzetno, to može biti i vođa vazduhoplova (do dolaska pomorske jedinice u područje traganja i spašavanja).
- 9.9 Dužnosti koordinatora na mjestu događaja su:
- preuzeti operativnu koordinaciju svih jedinica traganja i spašavanja na mjestu događaja;
 - preuzeti akcioni plan traganja i spašavanja od SMC-a;
 - izmijeniti akcioni plan na temelju prevladavajućih uslova u okolini i obavijestiti SMC o svim izmjenama plana (nakon dogovora sa SMC-om kada je to moguće);
 - pružiti relevantne informacije drugim učesnicima traganja i spašavanja;
 - sprovoditi akcioni plan;
 - pratiti uspješnost drugih jedinica koje učestvuju u operaciji;
 - sastaviti konsolidovane izvještaje SMC-u.
- 9.10 MRCC i MRSC dužni su organizovati akciju traganja i spašavanja, a jedinice traganja i spašavanja sprovodiće je na način:
- kojim se ni na koji način ne ugrožava sigurnost lica u opasnosti, posade jedinica za traganje i spašavanje i svih drugih osoba koje učestvuju u akcijama traganja i spašavanja;
 - kojim se pod okolnostima i raspoloživim sredstvima ostvaruje najveća uspješnost traganja i spašavanja;
 - prema odredbama IAMSAR Priručnika i standardnih operativnih procedura.

- 9.11 Odgovorna lica MRCC-s, MRSC-a ili SRU-a dužna su odstupiti od odredbi standardnih operativnih procedura ako postoji vjerovatnoća da će se takvim postupanjem postići veća uspješnost traganja i spašavanja na moru, a pritom se neće ugroziti ljudski životi.
- 9.12 Ako tokom traganja i spašavanja istovremeno prijete opasnost za sigurnost lica ili njihovog zdravlja i opasnost od zagađivanja, nadležna lica dužna su prvenstveno uložiti napore na spašavanju lica, nastojeći pri tom umanjiti štetne posljedice takvog postupanja na morsku životnu sredinu.
- 9.13 MRCC i MRSC dužni su u akciju traganja i spašavanja, bez odlaganja, uključiti sva raspoloživa sredstva i posadu ako se takvim postupanjem povećava vjerovatnoća preživljavanja lica na moru.
- 9.14 MRCC ili MRSC, u slučaju uključivanja u akciju traganja i spašavanja lica koja nijesu službenici UPSUL ili drugih državnih organa, dužni su uzeti u obzir stručnost i osposobljenost istih, kao i njihovu opremljenost. MRCC ili MRSC ne smiju odobriti učestvovanje takvih lica ako ona mogu svojim ponašanjem dovesti u opasnost zdravlje ili živote spašenih osoba i drugih lica.
- 9.15 U slučaju kada je nužno uključivanje vazduhoplovnih jedinica, MRCC će samostalno ili po zahtjevu MRSC-a, obavijestiti članove ZOT-a radi podizanja tih sredstava.
- 9.16 Korišćenje vojnih vazduhoplova koordinira Generalštab Ministarstva odbrane po odobrenju Ministra.
- 9.17 Korišćenje policijskih vazduhoplova koordinira OKC112.
- 9.18 U slučaju kada se na mjestu događaja nalaze ili se mogu naći dva ili više vazduhoplova, koordinator akcije traganja i spašavanja (SMC) će imenovati koordinatora vazduhoplova (ACO), u skladu s IAMSAR Priručnikom. Ulogu koordinatora vazduhoplova u pravilu preuzima OKC112, osim u slučaju kada na mjestu događaja lete samo vazduhoplovi Mornarice Vojske Crne Gore.
- 9.19 Akcija traganja i spašavanja prekinuće se nakon što se utvrdi da ne postoji razumna nada da su lica u opasnosti živi.
- 9.20 U slučaju kada je tokom akcije traganja i spašavanja utvrđena opasnost koja je kao takva utvrđena u ISPS Pravilniku, koordinator traganja (SMC) treba da obavijesti Rukovodioca MRCC-a te obavijestiti članove ZOT-a.
- 9.21 Tokom akcije traganja i spašavanja i nakon njenog okončavanja, MRCC ili MRSC mogu na određen način i uz saglasnost direktora UPSUL-a ili odgovornog lica Ministarstva obavijestiti sredstva javnog informisanja o preduzetim radnjama i njihovim rezultatima.
- 9.22 U slučaju nesreća sa katastrofalnim ishodom ili koje mogu imati katastrofalni ishod MRCC mora:
- obavijestiti ZOT radi osiguranja dodatnih snaga i obavještavanja javnih medija,

- obavijestiti OKC112 radi osiguranja dodatnih snaga,
 - direktno ili putem OKC112 najaviti jedinicama zaduženim za medicinsku pomoć i zbrinjavanje, da pređu u stanje pripravnosti.
- 9.23 MRCC treba da nakon svake nesreće u kojoj je bilo povrijeđenih ili poginulih lica odnosno većih materijalnih šteta napraviti zapisnik i u roku od 10 dana dostaviti ga Nacionalnom odboru traganja i spašavanja i Komisiji. Ovaj zapisnik mora sadržati najmanje:
- identifikaciju akcije (redni broj u kalendarskoj godini);
 - vrijeme, mjesto i opis akcije;
 - procjenu uzroka nesreće i uzročno-posljedičnog toka događaja;
 - posljedice;
 - prijedlog mjera radi unaprijeđena rada službe i cijelog sistema u cilju umanjivanja posljedica nesreće, odnosno sprječavanja ponovne nesreće.

10 STANDARDNE OPERATIVNE PROCEDURE

- 10.1 Standardnim operativnim procedurama mora se, poštujući odredbe ovog Plana, propisati najmanje:
- postupanje u slučaju prijema poziva opasnosti (DISTRESS);
 - postupanje pri komunikaciji sa čamcima, brodovima i/ili vazduhoplovima;
 - izvještavanje o stanju spremnosti jedinica Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, jedinica zaštite i spašavanja i ostalih učesnika čije jedinice pripadaju javnim ili privatnim organizacijama;
 - pozivanje stranih jedinica traganja i spašavanja (kada uključuje prelazak državne granice);
 - pozivanje jedinica za traganje i spašavanje Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, jedinica zaštite i spašavanja i jedinica u javnim i privatnim organizacijama;
 - postupanje pri dugotrajnom traganju i spašavanju (prekid traganja).
- 10.2 Standardne operativne procedure moraju sadržavati najmanje sljedeća poglavlja:
- Cilj (situaciju u kojoj se SOP primjenjuje)
 - Odgovorna osoba (osoba dužna primjenjivati predmetni SOP)
 - Primjena (opis radnje ili sekvence radnji koje se primjenjuju u predmetnoj situaciji)
 - Vođenje bilješki (način zapisivanja ili izvještavanja)

- Prilozi (ako ih ima)
- 10.3 Rukovodilac MRCC-a treba da:
- vodi popis lica kojima se dostavljaju SOP-ovi po službenoj dužnosti;
 - predlaže ažuriranje SOP-ova odnosno njihovo odobravanje;
 - dostavlja ažurirane SOP-ove licima kojima se oni dostavljaju po službenoj dužnosti.

11 SREDSTVA VEZE

- 11.1 Tokom traganja i spašavanja za komuniciranje između MRCC-a, MRSC-a i jedinica za traganje i spašavanje koristi se:
- sistem javnih komunikacija,
 - sistem pomorskih komunikacija,
 - namjenskih sistema komunikacije,
 - sistem vazduhoplovnih komunikacija.
- 11.2 Sistem javnih komunikacija koristi se za ostvarivanje komunikacionih veza između:
- ZOT-a (ako postoji potreba), MRCC-a i MRSC-a;
 - MRCC-a i MRSC-a i službenih predstavnika drugih ministarstava i drugih državnih organa;
 - MRCC-a i MRSC-a i drugih lica koja na bilo koji način sarađuju u slučaju akcije traganja i spašavanja (osim jedinica za traganje i spašavanje).
- 11.3 U okviru javnih komunikacija po pravilu se koriste pisane poruke (elektronska pošta, itd.). U slučaju dostave poruka usmenim putem (telefonom), takve se poruke, po pravilu potvrđuju pisanim putem.
- 11.4 Sistem pomorskih telekomunikacija koristi se za ostvarivanje komunikacionih veza između:
- MRCC-a i MRSC-a i jedinica za traganje i spašavanje,
 - pojedinih jedinica za traganje i spašavanje.
- 11.5 Sistem pomorskih telekomunikacija koristi se upotrebom:
- sopstvenih komunikacionih sistema ili
 - pomorskih telekomunikacionih uređaja drugih državnih organa.
- 11.6 Komunikacija sa vazduhoplovnim jedinicama obavlja se korišćenjem namjenskih vazduhoplovnih frekvencija:

- 121,5 MHz (međunarodna frekvencija za slučaj opasnosti u vazduhoplovnom saobraćaju)
 - 123,1 MHz (pomoćna frekvencija za koordiniranje SAR akcija).
 - 243 MHz (za vojne vazduhoplove NATO-a).
- 11.7 Namjenski sistemi komunikacija (npr. Terrestrial Trunked Radio - TETRA) koriste se kada takav sistem pruža bolju komunikaciju u području traganja i spašavanja. Pri korišćenju, SMC mora voditi računa da pojedine jedinice traganja i spašavanja možda ne mogu pratiti takve komunikacije.
- 11.8 Izbor najadekvatnijeg radio-uređaja obavlja SMC nadležan za organizovanje datog traganja i spašavanja.
- 11.9 U komunikaciji SMC treba da se strogo pridržava odredbi Radio pravilnika Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU).

12 OBUKA I VJEŽBE

- 12.1 Svi zaposleni u UPSUL koji po prirodi svog posla učestvuju ili mogu učestvovati u akcijama traganja i spašavanja dužni su steći potrebnu stručnost za poslove traganja i spašavanja u skladu sa Programom i Planom obuke koje donosi UPSUL.
- 12.2 ZOT treba da organizuje vježbu provjere komunikacija, koordinacije i vježbu punog kapaciteta najmanje jednom godišnje.
- 12.3 Vježba provjere komunikacija provodi se najmanje dva puta godišnje i uključuje korišćenje svih raspoloživih sistema veza.
- 12.4 Vježba koordinacije izvodi se najmanje jednom godišnje i uključuje provjeru spremnosti i koordinacije za slučaj predstavljen jednim ili više scenarija (situaciona vježba).
- 12.5 Vježba punog kapaciteta izvodi se najmanje jednom godišnje, na osnovu realnog scenarija, i uključuje realnu provjeru spremnosti jedinica za traganje i spašavanje.
- 12.6 U vježbama koordinacije i punog kapaciteta u pravilu učestvuju i ljudstvo i oprema drugih ministarstava i državnih organa koje mogu učestvovati u akcijama traganja i spašavanja. Vježbama mogu prisustvovati i sve druge osobe koje odlučuju ili mogu odlučivati u slučaju akcije traganja i spašavanja.
- 12.7 Ocjena uspješnosti vježba koordinacije i punog kapaciteta sa predlogom za unaprjeđenje dostavlja se NOTS-u.

13 FINANSIRANJE

- 13.1 Finansijska sredstva kojima se osigurava sprovođenje Nacionalnog plana traganja i spašavanja obezbjeđuju se Budžetom Crne Gore.

- 13.2 Finansijska sredstva za redovno djelovanje Službe traganja i spašavanje planira UPSUL.
- 13.3 Finansijska sredstva utrošena od strane drugih ministarstava i državnih organa koji učestvuju u akcijama traganja i spašavanja planiraju se od strane nadležnih ministarstava.
- 13.4 Finansijska sredstva koja su potrebna za uspostavljanje i održavanje ugovornog odnosa sa privatnim vlasnicima ili udruženjima građana planira UPSUL.

14 ZAVRŠNE ODREDBE

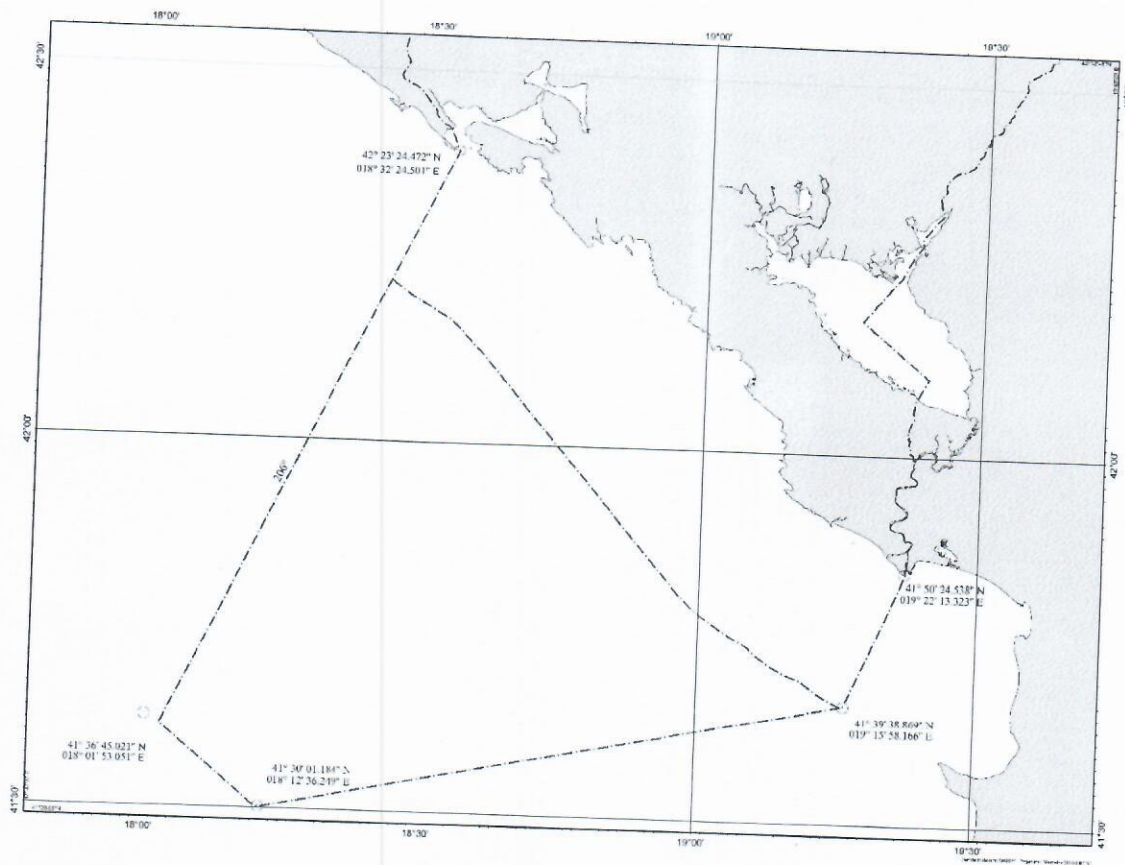
- 14.1 Prilozi 1, 2 i 3 čine sastavni dio ovog plana.
- 14.2 Danom objavljivanja ovog plana prestaje da važi Nacionalni plan traganja i spasavanja na moru („Službeni list RCG“, broj 4/06).
- 14.3 Ovaj Plan stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj:
Podgorica, _____ 2023. godine

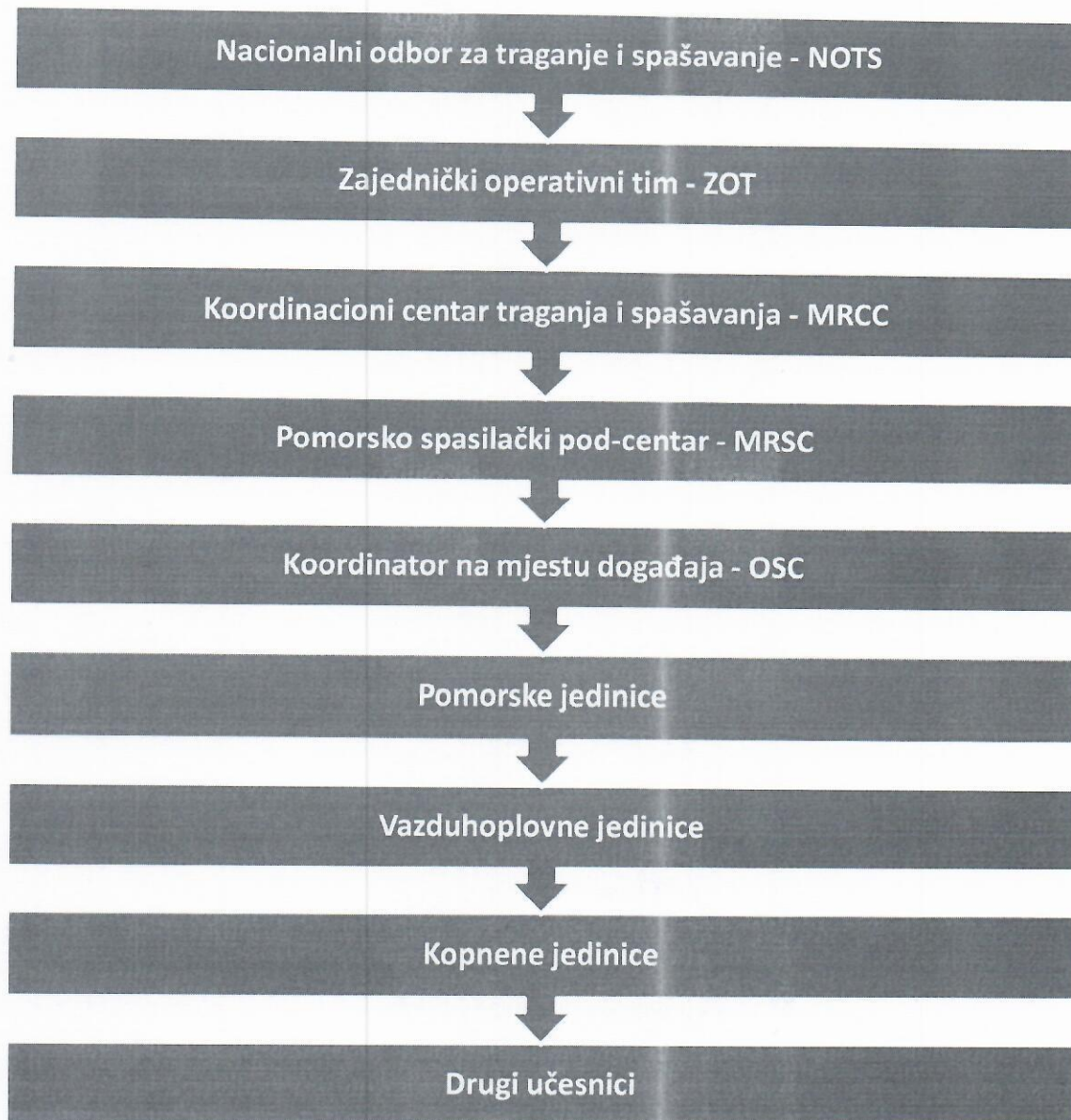
VLADA CRNE GORE

**Predsjednik
Dr Dritan Abazović**

Područje traganja i spašavanja Crne Gore

Organizacione cjeline sistema traganja i spašavanja Crne Gore

Procedura MRCC-a nakon dobijanja poziva za pomoć

